

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Tábor 2.4.2013
čj. SRS 018445/2013

Oblastní odbor SRS
Purkyňova 2533
390 02, Tábor

Zpráva č. 2 oblastního odboru TÁBOR o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.3.–31.3.2013

1. Počasí

Počasí v průběhu 12. a 13. týdne bylo velmi neobvyklé pro toto roční období. Vlivem přílivu velmi chladného vzduchu odpovídalo spíše zimním měsícům, bylo velmi chladno, oblačno až zataženo s minimálním slunečním svitem. Během noci z 18.3. na 19.3. napadlo cca 10-15 cm sněhu, který do konce týdne roztál, ale 25.3. napadl nový sníh (cca 12 cm) a ten leží doposud. Ranní teploty se pohybovaly od 0 °C až do -10 °C a odpolední teploty se pohybovaly mírně nad bodem mrazu.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

V důsledku ležící sněhové pokrývky jsou pozemky zatím nepřístupné, značně podmáčené, neumožňují jarní práce a nelze ani posoudit zdravotní stav ozimů. Ozimá řepka a ozimé obiloviny jsou převážně regeneračně přihnojeny, půda je zmrzlá. Na ozimých obilovinách již byly zjištěny nové kořínky. Provedené regenerační N-hnojení bylo málo účinné z důvodu promrzlé půdy a následného odtání sněhové pokrývky během třech dnů. Poté následné mrazy s intenzivním pátečním dopoledním sněžením.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 17-29 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi od sedmého rozvinutého listu do deváté viditelné odnože.

První slabý výskyt **sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis*)** na listech byl zaznamenán v okrese Tábor (Záhostice, 28.3.).

Pozorování se provádí v době začínající jarní vegetace (krátce po roztátí sněhu). Kontroluje se napadení a poškození porostu (na zemi ležící listy pokryté myceliem houby, poruchy vzcházení a skvrny na listech) při úhlopříčném průchodu porostem. Po roztátí sněhu bývají listy pokryté bílým, později narůžovělým myceliem. Po oschnutí se mycelium mění v méně nápadný šedý, suchý povlak. Rostliny, které přežily, mohou mít později různé zahnědlé skvrny na bázích stébel a listových pochvách.

Preventivní ochranou je použití mořeného osiva, podpora rychlé regenerace porostů na jaře dusíkatou výživou, použitím regulátorů růstu k podpoře odnožení, popřípadě vláčení silně napadených porostů.

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) střední výskyt byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 28.3.) a slabý výskyt v okrese Pelhřimov (Buřenice, 19.3.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

JEČMEN OZIMÝ (RF 21–29 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů se pohybují od fáze počátku odnožování do devíti viditelných odnoží.

Padlí ječmene (*Blumeria graminis*) první výskyt na listových čepelích a pochvách ve slabé intenzitě byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Pelhřimov, 19.3.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.

Hraboš polní (*Microtus arvalis*) střední výskyt pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 20.3.), slabý výskyt byl zjištěn v okrese Pelhřimov (Pelhřimov, 19.3.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (19 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi devíti a více vyvinutých listů.

Fomové černání stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*) první slabé výskyty byly zaznamenány v okrese Jindřichův Hradec (Řípec, 20.3.), Jihlava (Velký Beranov, 22.3.), Tábor (Dolní Hořice, 29.3., Bechyňská Smoleč, 29.3.).

Pozorování fomového černání stonku řepky se provádí při průchodu porostem v RF 15-26 na listech dvaceti rostlin (na deseti místech vždy na 2 za sebou rostoucích rostlinách). Z každé rostliny se hodnotí 2 listy, přednostně se vybírají listy s příznaky napadení. Práh škodlivosti je 5-25 % listů.

Preventivní ochrana spočívá v nákupu zdravého osiva, minimálně 3letý osevní postup. Ochranu vzcházejících rostlin zajistí moření osiva. Fungicidní postřik je možné provést ve dvou termínech. Optimálním je podzimní ošetření ve fázi 14-18 BBCH (4. až 6. pravý list). Časně jarní ošetření může snížit celkové napadení a zpomalit průběh infekce, ale nezničí již infekce, které vznikly na podzim.

Slabé výskyty **plísně zelné (*Peronospora parasitica*)** byly pozorovány v okrese Pelhřimov (Bácovice, 21.3.), Jihlava (Velký Beranov, 22.3.).

Při průchodu porostem se v RF 15-26 na deseti místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny. Zaznamenaná se počet napadených rostlin. Práh škodlivosti je 5 až 25 % napadených rostlin.

Preventivní ochrana spočívá v likvidaci sklizňových zbytků. Většina odrůd ozimé řepky vykazuje dobrou odolnost. Za příznivých růstových podmínek porosty infekci překonají. Přímá

ochrana – byla zaznamenána vedlejší účinnost podzimního ošetření proti fómovému černání stonku řepky, pokud se použijí přípravky účinné na oomycety.

Slabé výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly pozorovány v okrese Pelhřimov (Bákovice, 21.3.), Prachatice (Prachatice, 29.9.), Tábor (Dolní Hořice, 29.3., Bechyňská Smoleč, 29.3.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha, a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ (RF 21-25)

V porostech převažuje fáze objevení se druhého a dalších pravých listů až do fáze prodlužovacího růstu lodyh případně listová růžice vytvořena.

Slabý výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byl pozorován v okrese Prachatice (Protivec, 21.3.).

Způsob pozorování a indikace ochrany proti hraboši polnímu viz pšenice ozimá.

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech